

ERIK VAN VOOREN
LET IT BE

**THE BEATLES ALS GIDS
IN TURBULENTE TIJDEN**

Lannoo
Campus

INHOUD

Waar komt mijn fascinatie voor The Beatles vandaan?	9
Hoe kunnen The Beatles ons inspireren?	13
Hun succesformule ontcijferd	25
De omstandigheden	35
T = Talent Mix	53
H = Heading	97
E = Enthusiasm	113
B = Belief	121
E = Excellent Execution	129
A = Accountability	145
T = Trust	153
L = Leadership	157
E = Evolve	167
S = Stress	191
And in the end ...	207
Zin in een citytrip naar Liverpool?	211
The Beatles in Londen	221
Ook in deze streamingtijden nog populair	225
Ode aan The Analogues	227
Meer lezen?	231
Op stap met The Beatles	239

*'Say the word, and you'll be free
Have you heard, the word is love.'*

Lennon en McCartney

Opgedragen aan onze kleinkinderen
Jip, Trix, Sookie en Aiko
Van opa Papillon

Een woord van dank aan:

Leen Lippens en Katrien Brys
voor hun kritische, taalkundige blik.

Niels Janssens, directeur-uitgever van LannooCampus,
voor zijn waardevolle adviezen en onze jarenlange fijne
samenwerking.

Mitchell Pontzeele en Aila Garcia Paz bij LannooCampus,
voor hun zorgzame begeleiding en ondersteuning.

Luister: *The Word*
<https://click.lannoo.be/rfp>

WAAR KOMT MIJN FASCINATIE VOOR THE BEATLES VANDAAN?

Ik ben een boomer, geboren in 1953. Mijn eerste herinneringen aan The Beatles gaan terug tot 1964. Ik zat toen in het vierde leerjaar van de gemeenteschool in Evergem. Ik herinner me nog levendig de donderpreek van meester Baetslé over 'die langharige apen met hun ketelmuziek'. Pas jaren later ontdekte ik dat Jim McCartney, Pauls vader, evenmin een fan was van de 'yeah, yeah'-kreten van zijn zoon. De brave man vond dat er al genoeg amerikanismen waren. Konden ze niet beter 'She loves you, yes, yes, yes' zingen? Gelukkig heeft Paul dat vaderlijke advies niet opgevolgd.

De muziek van The Beatles vormde dan wel de soundtrack van mijn puberteit, pas later ben ik me echt gaan verdiepen in hun geschiedenis. Ik zocht een verklaring voor hun fenomenale succes en vooral hoe zij erin geslaagd zijn om niet helemaal gek te worden, ondanks de Beatlemania-waanzin.

Voor mij begon het in 1985, toen ik op de luchthaven van Zaventem mijn eerste boek over de groep kocht: *All You Need Is Love* van Peter Brown. Ik was onderweg naar een marketingsymposium in Montreux, waar ik een keynote zou geven met als titel *Senior citizens: a sleeping giant*, over het groeiende belang van senioren als marketingdoelgroep. Ik startte mijn speech met *When I'm Sixty-Four* van The Beatles.

Ik kon toen niet vermoeden dat die lezing het begin zou zijn van een boeiende internationale loopbaan als keynote-speaker. Met mijn speelse conferences, altijd doorspekt met muziek – ik noemde mezelf een 'enterTrainer' – reisde ik de

Luister: *When I'm Sixty-Four*
<https://click.lannoo.be/z12>

wereld rond, van Sydney tot Buenos Aires en van Helsinki tot Kaapstad. Tegelijk groeide mijn interesse in het fenomeen The Beatles, vooral vanuit een zakelijk perspectief, als rol-model voor creatief, innovatief en productief teamwerk.

Zo ontstond het idee om een teambuildingworkshop te ontwikkelen voor bedrijven en organisaties, met de succes-formule van The Beatles als leidraad. Dat leidde later tot het boek *We Can Work It Out. Inspireer uw team met The Beatles*, uitgegeven bij LannooCampus (2007).

Nu, bijna twintig jaar later, onderzoek ik in dit nieuwe boek hoe deze succesfactoren ons ook kunnen inspireren in deze tijden van grote onzekerheid.

WITH LOVE FROM ME TO YOU

*'If there is anything that you want,
If there is anything I can do,
Just call on me, and I'll send it along,
With love from me to you.'*

Lennon en McCartney

Luister: *From Me To You*
<https://click.lannoo.be/ak2>

WHEN I FIND MYSELF IN TIMES OF TROUBLE ...

'I had a dream in the sixties where my mum, who died, came to me. She was reassuring me. She said: 'It's going to be OK, just let it be.' Ah, I felt so relieved like – oh, it's going to be great. She gave me the positive words. I woke up and thought: what was that, what did she say: let it be? I never heard that. It was kind of good, you know? So I wrote the song: Let It Be, but it was with her positivity.'

Sir Paul McCartney

in de Carpool Karaoke met James Corden

Bekijk het volledige interview
<https://click.lannoo.be/bgr>

HOE KUNNEN THE BEATLES ONS INSPIREREN?

We leven momenteel in turbulente tijden, in de Collins Dictionary omschreven als permacrisis: een samenvoeging van de woorden permanent en crisis. Paul McCartney schreef *Let It Be* tijdens een van de turbulentste periodes in zijn leven, toen The Beatles volop verwickeld waren in meningsverschillen en discussies met managers, juristen en accountants. Hij beseftte dat de band waaraan hij zo gehecht was, uit elkaar dreigde te vallen. Het album *Abbey Road* was zijn ultieme poging om de groep alsnog te redden. Het mocht niet zijn.

De uitdagingen begonnen al in hun jeugd, toen ze opgroeiden in Liverpool, een grijze, grauwe, kansarme stad die nog volop de sporen droeg van Hitlers zware bombardementen. Ze kwamen alle vier uit eerder bescheiden – en voor John Lennon en Ringo Starr verscheurde – gezinnen. Als tieners zwoegden ze nachtenlang in obscure clubs in het ruige Hamburg. Toen ze eindelijk doorbraken, leek het wel of de hele wereld gek geworden was. The Daily Mirror noemde dit fenomeen: Beatlemania. Vanaf dan zaten deze jonge mannen gevangen in een woeste orkaan van krijgende fans, kritische journalisten en sluwe zakenlui. Ze kregen doodsb bedreigingen van de Ku Klux Klan en werden op bevel van Imelda Marcos hardhandig door de politie verdreven uit de Filipijnen.

**‘We hebben ons zenuwstelsel
opgeofferd aan The Beatles.’**

George

Jarenlang zaten ze opgesloten in hotelkamers, omringd door een horde hysterische fans. Het vliegtuig in, het vliegtuig uit, de hotelkamer in, de hotelkamer uit, de limousine in, de limousine uit, op weg naar weer een optreden waar niemand hun muziek kon horen vanwege het verschrikkelijke gekrijs – volgens sommigen erger dan het geluid van duizend straaljagers die tegelijkertijd de geluidsbarrière doorbreken. En dan weer een persconferentie waar ze opnieuw dezelfde banale vragen voorgeschiedt kregen die niets met hun muziek te maken hadden: ‘Wanneer gaan jullie naar de kapper, zijn jullie nu miljonairs, dragen jullie pruiken, zijn jullie kaal, hoelang duurt deze waanzin nog?’ De pers en het grote publiek waren er simpelweg van overtuigd dat hun succes van korte duur zou zijn.

**‘Het was alsof we in het oog van
een orkaan zaten. In het midden was
het relatief rustig, maar om ons heen
was het complete chaos.’**

Paul

Wij leven nu ook in bijzonder turbulente, troebele tijden en misschien heb jij, net als ik, de indruk dat de wereld om ons heen gek geworden is. Wel, ik denk dat het verhaal en de muziek van The Beatles ons kunnen inspireren om in deze uitdagende tijden niet enkel overeind te blijven, maar zelfs te blijven groeien als mens.

In dit boek ontdek je hoe The Beatles in amper tien jaar tijd (1960-1970) een onwaarschijnlijke gedaanteverandering ondergingen. Die transformatie was zo ingrijpend dat ze op het einde een totaal andere band waren: van boysband tot klank-kunstenaars. Precies daarom kan het succesverhaal van deze vier jonge kerels ons inspireren om te overleven in tijden van ingrijpende veranderingen. Ik schrijf bewust ‘ons’ en niet ‘jou’, omdat we de anderen daarbij broodnodig hebben. Samenwerking is onontbeerlijk.

**Het is een verhaal van vriendschap,
creatieve diversiteit, speelsheid
en doorzettingsvermogen.**

Het fundament van The Beatles is de **vriendschap** – ik durf zelfs te zeggen: de liefde – tussen vier jonge kerels. De liefde tussen John Lennon en Paul McCartney wordt mooi beschreven in het boek *John & Paul, a Love Story in Songs* van Ian Leslie, die beweert dat hun liedjes vaak dienden als een gecodeerde dialoog tussen hen beiden. Zoals in elke relatie hadden ze hun ups en downs. De liefde kwam gelukkig ook van hun manager Brian Epstein. Hij was geen sluwe, zakelijke haai – zoals Colonel Parker voor Elvis – maar eerder een kunstenaar in hart en ziel die oprecht hield van zijn ‘boys’ en goed voor hen zorgde, als een echte moederkloek.

Hun vernieuwende, tijdloze muziek is het resultaat van hun **creatieve veelzijdigheid**. Door openhartig en onbevengend naar elkaar te luisteren, slaagden ze erin om, ondanks hun totaal tegengestelde persoonlijkheden, elkaars talenten naar een nog hoger niveau te tillen. Het was net de wrijving tussen de twee tegengestelde persoonlijkheden van John en

Paul die een energie opwekte die ze solo nooit meer volledig wisten te bereiken.

Hun **humor, speelsheid en zelfrelativering** zorgden enerzijds voor de bevrijdende zuurstof in hun bijzonder hectische en stressvolle bestaan. Anderzijds smulden de pers en het publiek – zelfs de Queen Mum – van hun onbevangen, ad remme humor. In dit boek vind je enkele van hun memorabele, hilarische uitspraken. De Belg Matthias Heyman schreef samen met Katie Kapurch en Richard Mills zelfs een lijvig, wetenschappelijk boek: *The Beatles and Humour*.

Pers: 'John, ben jij nu miljonair?'

John: 'Dat is weer zo'n leugen.'

Pers: 'Waar gaat al dat geld dan naartoe?'

John: 'Een groot deel gaat naar Hare Majesteit.'

George: 'Ja, zij is miljonair.'

Ten slotte is er hun **onuitputtelijke doorzettingsvermogen**. Vergeet niet dat ze eerst zes jaar moesten ploeteren (1957-1963) voordat ze de top bereikten. De vuurdoop was hun eerste tournee in mei 1960: een chaotische, amateuristische maar essentiële leerschool. In tegenstelling tot hun latere status als supersterren waren ze toen slechts de anonieme begeleidingsband van Johnny Gentle. Ze stonden onderaan de ladder, sliepen in goedkope pensions en reisden in een gammele bestelwagen. Hun versleten versterkers lieten het geregeld afweten en ze raakten zelfs betrokken bij een auto-ongeluk dat hun bijna fataal werd.

Die ontberingen in de koude, kille Schotse Hooglanden waren nog klein bier vergeleken met de lamentabele werkomstandigheden later in Hamburg. Daar moesten deze tieners (George was amper 17 jaar) nachtenlang optreden in obscure nachtclubs, in een vreemde stad in een vreemd land met een

vreemde taal, voor een publiek van dronken zeelui, hoerenlopers en gangsters. Ook de ruim driehonderd optredens in de bedompte, beklemmende kelder van The Cavern Club in hun thuisstad Liverpool waren cruciaal voor hun groei. Net als de geduldige, professionele begeleiding van producer George Martin, een klassiek geschoolde muzikant die niet alleen hun wilde ideeën wist te vertalen in sublieme arrangementen, maar af en toe ook zelf meespeelde op piano.

WIJZE WOORDEN

**There will be an answer, let it be
Whisper words of wisdom, let it be**

Toen The Beatles beseften dat zij geen controle hadden over het lawaai, de chaos en de gekte van de Beatlemania, beslisten ze: het zij zo (*let it be*), en kozen ze een andere aanpak. Ze trokken zich terug in de studio, waar ze samen de nodige ruimte vonden om elkaar te blijven uitdagen en hun creatieve talenten verder te laten bloeien en groeien.

LET IT BE?

In turbulente tijden stelt Paul voor 'to let it be', een boodschap die je kan interpreteren als berusting of onverschilligheid maar ook als een vorm van actieve acceptatie, wat neerkomt op:

- Erkennen wat buiten je macht ligt.
- Ervaren van de emotionele lading van de situatie, zonder erdoor gebroken te worden.
- Ruimte maken voor helderheid om nieuwe perspectieven te ontdekken.

In die betekenis nodigt *Let It Be* uit tot een zachte vorm van loslaten: niet wegduwen, niet ontkennen, maar ruimte maken. Door dingen even te laten zijn ontstaat helderheid. Vaak blijkt dat problemen die we probeerden te forceren, zich vanzelf beginnen te ontvouwen wanneer we stoppen met duwen. Het is een pleidooi voor mentale weerbaarheid. Het nodigt uit om de strijd tegen het onvermijdelijke te staken, zodat we onze energie kunnen richten op dat waar we wel invloed op hebben. In een tijd waarin alles sneller lijkt te gaan, herinnert *Let It Be* ons eraan dat even niets doen soms het meest moedige is wat we kunnen doen.

**Door eerst te laten zijn,
ontstaat de mogelijkheid om te
handelen vanuit rust en inzicht.**

Actie wordt dan bewuster, effectiever en menselijker. Door mildheid toe te laten, ontstaat ruimte voor groei. Het is een tegengeluid in de perfectionistische cultuur waar vooral de extremen uitvergroot worden. Een essentieel element van *Let It Be* is vertrouwen, niet blind, maar open. Het vertrouwen dat niet alles nú opgelost hoeft te worden; dat antwoorden kunnen rijpen; dat tijd een bondgenoot kan zijn.

**Dat is de essentie van mindfulness:
een zachte, maar krachtige levens-
filosofie die mij zeer genegen is.**

Ik besef dat sommigen me ongetwijfeld een naïeve romanticus vinden, wat ik wellicht ook ben. (*You may say I am a*

dreamer, but I'm not the only one. I hope some day you'll join us, and the world will be as one..)

De immer cynische John kon het in elk geval niet laten om de spot te drijven met *Let It Be* door het aan te kondigen met een belachelijk kinderstemmetje: '*Hark, the Angels Come*'. Hij ergerde zich aan de bijna religieuze, plechtige ondertoon van het lied. Ik deel de mening van Vincent Bylo die in De Morgen cynische humor omschrijft als 'de wanhoopskreet van de wereldverbeteraar'. In dezelfde periode componeerde John tijdens zijn Bed-In in Montreal met zijn nieuwe maatje Yoko *Give Peace a Change*, een rauwe, idealistische protestsong, rommelig opgenomen in een hotelkamer met vrienden, beroemdheden en veel lawaai. Zijn meesterlijke antwoord (aanvulling?) op *Let It Be* schreef John pas na de split. Nog maar eens een illustratie van de yin en yang die hen zo kenmerkte.

IMAGINE!

John nodigt ons uit om de beklemmende god los te laten (*'imagine no religion'*) en om vanuit rust en vrede (*'living life in peace'*) de verbeelding de nodige ruimte te geven (*'above us only sky'*), op zoek naar een blauwdruk voor een nieuwe (betere?) wereld.

**Eenmaal de rust (niet te verwarren
met berusting) gevonden om de
huidige situatie te erkennen (*Let It Be*),
krijgt de verbeelding (*Imagine*)
de nodige ruimte om te handelen.**

Zonder de innerlijke vrede van *Let It Be* zijn we te bitter of te onrustig om de wereld van *Imagine* te construeren. Zonder de daadkracht van de verbeelding, vervalt *Let It Be* in berusting.

Maar ook George biedt ons ‘*words of wisdom*’. Neem bijvoorbeeld *Isn’t It a Pity*: een melancholische ballade over hoe mensen elkaar pijn doen en hoe jammer (‘*pity*’) dat eigenlijk is. Zijn *Give Me Love, Give Me Peace on Earth*, is net als *Imagine* een universele oproep tot harmonie, vergelijkbaar met de vredesboodschap van Lennon. En *All Things Must Pass* is een troostrijk lied dat vertelt dat ‘de regen niet de hele dag blijft vallen’.

‘*Sunrise doesn’t last all morning,
A cloudburst doesn’t last all day.*’

Zo biedt George dezelfde wijsheid als *Let It Be*.

WAT BETEKENT LET IT BE VOOR JOU?

Dit is wat enkele van mijn vrienden hebben geantwoord:

Joost Callens, voorzitter Camino Group en auteur:

‘*Let It Be* gaat voor mij niet over passiviteit, maar over een diep vertrouwen in wat zich wil ontfouwen. Als leider heb ik geleerd: niet alles vraagt om sturing, sommige dingen vragen om ruimte. In het durven laten zijn ontstaat een waarheid die je niet kan bedenken. *Let It Be* betekent luisteren naar wat onder de ruis al aanwezig is.’

Dominic Rossi, basketbalcoach, zaakvoerder Corodo en auteur:

‘Vertrouw op je zĳn. Focus op datgene waar je invloed op hebt en laat de andere dingen los.’

Wouter Torfs, CEO Torfs Schoenen, voorzitter Centrum Algemeen Welzijn en auteur:

“Het is wat het is” is voor mij de Vlaamse variant van “*let*

it be”. Vaak gebruikt als stopwoord maar in essentie is het een diepe (boeddhistische) boodschap: aanvaard de zaken precies zoals ze zijn. Dat wil niet zeggen dat je je bij alles moet neerleggen, maar staak de mentale weerstand en kijk de realiteit diep in de ogen.’

Bieke Van Gool, leadership advisor, executive coach, founder LINKx en auteur:

‘Laat mensen zijn wie ze zijn – niet ondanks hun verschillen, maar dankzĳ. Want teams die verschillen omarmen, ja zelfs opzoeken, realiseren stevigere successen dan diegene waarin iedereen dezelfde sterktes meebrengt en dezelfde zaken verwacht. In hoogperformante teams zijn mensen geen kopieën van elkaar. Ze zijn complementair. Ze zijn noodzakelijk voor elkaar. *Let it be. And value the difference*. Juist daarin schuilt de voorwaarde om te navigeren in wat vandaag op werkplekken ongekend en complex is.’

Bernard Moerman, change consultant en auteur:

‘*Let It Be* is een zachte en respectvolle uitnodiging tot loslaten en adaptieve veerkracht.

Het “*Whisper words of wisdom*” uit The Beatlesong is niet alleen troostend, maar tevens een welgemeende oproep tot zelfkennis. Pas als je weet wie je bent, kun je de wereld laten zijn wat hij is, terwijl jij onverstoord voort bouwt aan wat moet komen. *If it is to be, it is up to me. Whatever it will be, let it be.*’

Björn Prins, psycholoog, zaakvoerder Itam en auteur:

‘*Let It Be* roept bij mij een dubbel gevoel op. Aan de ene kant is het een daad van acceptatie: laten zijn wat is, niet elke strijd voeren. Daar ligt rust in, maar het is geen passieve rust. Wie écht loslaat wat hem kwetst, doet innerlijk werk – de emotie of spanning die dan opkomt, vraagt om doorleefd te worden,